

Sisällysluettelo

KSP lyhyesti	2
Toimitusjohtajan katsaus	4
Uudistuva toimintaympäristö – uudet haasteet	6
KSP:n tekninen ja toiminnallinen kehitys	9
KSP:n kotiasiakaspalvelut	10
Kestel Oy – yritysratkaisujen osaaja	12
Yomi Media Oy – verkostopalveluiden tuottaja	14
Jyväsviestintä Oy – kaapelitelevisiotoiminta	15
Toimintakertomus 1997	17
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet 1997	20
KSP-YHTIÖT	
Tuloslaskelma	21
Tase	22
Rahoituslaskelma	24
Keski-Suomen Puhelin Oy	
Tuloslaskelma	25
Tase	26
Rahoituslaskelma	28
Tilinpäätöksen liitetiedot	29
Tilintarkastuskertomus	33
Tunnusluvut	34
Tunnuslukujen laskentaperusteet	35
Tietoja osakkeista	36

KSP lyhyesti

Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiö (KSP) ja sen yrittäjäyhtiö Kestel Oy toimivat Keski-Suomen maakunnassa. Kaapelitelevisio-toimintaan keskittyneen tytäryhtiö Jyväsviestintä Oy:n toimialuetta on Jyväskylä ympäristöineen. Verkostopalveluita tuottavan Yomi Media Oy:n asiakkaat sitä vastoin ovat Etelä-Suomesta, lähinnä pääkaupunkiseudulta.

KSP-konserni kuuluu Finnet-yhtiöihin, joka on toinen maamme merkittävimmistä teletoiminnan harjoittajista. 44 yksityistä Finnet-yhtiötä ja niiden osakkuusyhtiöt kattavat toiminnallaan koko Suomen ja tietoliikenteen eri osa-alueet.

Finnet-yhtiöt luopuivat maaliskuussa 1998 suunnitelmastaan osakkuusyhtiöittänsä yhdistämisestä Finnet Oyj:ksi. Neuvotteluiden päättymisestä

huolimatta Finnet-yhtiöiden nykyinen yhteistoiminta jatkuu eikä tilanteella ole myöskään vaikutusta paikallisten puhelinyhtiöiden toimintaan. Valtakunnallisten yhtiöiden toimintaa kehitetään edelleen, mihin liittyen 30 paikallista Finnet-yhtiötä on esittänyt Oy Radiolinja Ab:n listauttamista.

Paikalliset Finnet-yhtiöt vastaavat yleensä paitsi alueellisen puheluliikenteen hoitamisesta tilaajaverkoissaan myös alueelleen sijoittuvien muiden verkkojen suunnittelusta ja toteutuksesta. Paikallisten palveluiden lisäksi ne tarjoavat asiakkaille mm. osakkuusyhtiöiden tuottamia palveluita:

- Oy Radiolinja Ab 050 GSM -matkapuhelut
- Oy Datatie Ab datapalvelut
- Kaukoverkko Ysi Oy kotimaan kaukopuhelut
- Oy Finnet International Ab ulkomaanpuhelut

KSP-YHTIÖT

■ Talous lyhyesti

	1997	1996	Muutos, %
Liikevaihto, Mmk	159,7	146,1	9,3
Liikevoitto, Mmk	21,6	15,5	39,7
Tulos ennen varauksia ja veroja, Mmk	18,7	14,7	27,8
Tulos/osake, mk	63,9	55,4	15,3
Osinko/A- ja K-osake, mk *)	8	0	
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,9	6,4	39,1
Omavaraisuusaste, %	78,3	59,9	30,7
Rahoitus/Quick ratio	1,8	1,7	5,9
Investoinnit, Mmk	50,1	32,4	55,8
Vakituinen henkilöstö 31.12.	241	230	4,8

*) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

■ Henkilöstö

	KSP Oy		Kestel Oy		Yomi Media Oy		Jyväsviestintä Oy		KSP-yhtiöt yhteensä	
	31.12.97	Muutos	31.12.97	Muutos	31.12.97	Muutos	31.12.97	Muutos	31.12.97	Muutos
KSP-yhtiöiden vakainainen henkilöstö	172	-1	42	0	18	10	9	2	241	11
KSP-yhtiöiden keskimääräinen henkilöstö vuonna 1997	190	-6	45	4	16	7	13	2	264	7

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 1997 oli KSP-yhtiöissä vilkkaan toiminnan ja kohtuullisen taloudellisen kasvun vuosi. Yhtiö saavutti jälleen historiansa parhaan tuloksen. Liikevaihdon kasvu oli yli 9 prosenttia ja liikevoitto nousi lähes 40 prosenttia. Myös sijoitetun pääoman tuotto nousi tyydyttävälle tasolle 8,9 prosenttiin. Tie menestykseen on saavutettu henkilöstön uudelleen yrittämisen halun ja asiakkaiden luottamuksen lisääntymisen kautta.

■ Suomen ensimmäinen pörssipuhelinyhtiö

KSP:n menneen vuoden ehdottomiin virstanpylväisiin kuului yhtiön listautuminen ensimmäisenä suomalaisena teleyrityksenä Helsingin Arvopaperipörssin meklarilistalle. Toimenpide, joka alkoi onnistuneella ja kaikkia asiakasomistajia koskeneella osakeannilla, toi yhtiöllemme runsaasti kiitosta ja mainetta. Yli 40.000 osakkaan käynti yhtiömme järjestämällä merkintäpaikoilla oli asianomaiselle henkilöstölle suuri voimain ponnistus, josta se selviytyi kiitettävästi. Tämän seurauksena yhtiömme sai yli 45.000 uuden A-sarjan osakkeenomistajaa, sen vakavaraisuus kasvoi yli 35 prosenttiyksikköä ja samalla yli 73 miljoonaa markkaa tilaajalainaa poistui yhtiön taseesta.

Lähes 206.000 A-osakkeen kaupankäynnin turvaamiseksi oli luonnollista saattaa osakkeet julkisen noteerauksen piiriin. Tämä tapahtui 28.4.1997. Sijoittajat, uudet osakkeenomistajamme ovat ottaneet uuden sijoituskohteen vastaan hyvin positiivisesti. Osakkeella on käyty kauppaa runsaasti ja sen kurssikehitys on ollut yksi maan parhaista vajaan vuoden kaupankäynnin aikana. Helsingin Pörssin määräämän 500 markan alkunoteerauksen jälkeen kurssi nousi korkeimmillaan viime vuoden puolella 990 markkaan ja on sen jälkeen käynyt ylimmillään 1.600 markassa.

■ Tietoliikenneala – mahdollisuuksien ala
Yhtiömme menestys pörssissä on aiheutunut suurelta osin alamme valtavasta kehitysvauhdista ja pääomamarkkinoiden sille asettamista suurista tulosodotuksista tulevaisuudessa. Ilmiö on maailman laajuinen. Tietoliikenteen yhä kasvava merkitys kaikilla elämän alueilla ja erityisesti yritysten ja yhteisöjen toiminoissa kasvattaa myös teleoperaattorien mahdollisuuksia liiketoiminoissaan. Tämän vuoksi tietotekniikan ja tietoliikennealan osuus bruttokansantuot-

teesta on viime vuosina ollut merkittävässä nousussa. EU:ssa on ennustettu, että se tulee vuosituhannen vaihteeseen mennessä kasvamaan jopa 7 prosenttiin.

Tietotekniikka- ja tietoliikennealojen integroituminen on päässyt Suomessa jo hyvään vauhtiin. Digitaalisen tekniikan leviäminen tietoliikenneverkoissa asiakkaalle asti on mahdollistanut tietoverkkojen nopean kasvun ja tiedon saannin kaikkialta maailmasta reaaliajassa. Suomessa jo vuosia vallinnut todellinen kilpailutilanne alallamme on nostanut maamme yhdeksi maailman johtavista tietoliikenteen käyttäjistä asukasmäärään suhteutettuna.

■ Keski-Suomi tietoliikenneosaajana

Kilpailu on nostanut myös tietoliikenneosaamisen Suomessa korkealle tasolle niin käyttäjien kuin operaattorien keskuudessa. Kun verkottuminen yleensäkin on nykyajan termi kaiken taloudellisen toiminnan kehittämisessä, on tietoliikenteen verkottaminen ollut tässä suhteessa johtavassa asemassa.

KSP-yhtiöt on maamme eturivin joukossa alan uusien verkkojen ja palvelujen toteuttamisessa. Keski-Suomi on hyvä ympäristö tälle toiminnalle. Alueen yritykset ja yhteisöt ovat hyvin valveutuneita tietotekniikan ja tietoliikenteen käyttäjiä. Alan koulutus on yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa korkealla tasolla. Se on vuorovaikutuksellaan elinkeinoelämän kanssa saanut aikaan positiivisen kierteen alan palvelujen kehittymisessä ja käytössä. Me KSP-yhtiöissä pyrimme alan operaattorina ja palvelujen integraattorina myötävaikuttamaan tämän kierteen jatkumiseen.

■ Finnet-yhtiöt menestystekijänä

Yhä pienemmät yritykset verkottuvat tietoliikenteen käyttäjinä. Tämä merkitsee sitä, että päätökset tietoliikenneverkoista ja palvelujen käytöstä keskittyvät. Näin perinteinen paikallinen operaattori joutuu myös sopeutumaan keskitetymppään palvelujen tarjontaan. Finnet-yhtiöt ovat menneen toimintavuoden aikana keskustelleet tiiviisti keskitetyn, yhteisen liiketoiminnan katto-organisaation luomisesta. Tästä Finnet Oyj:ksi kutsutun valtakunnallisen yhtiön perustamisesta saatiin vuoden aikana valmiiksi neuvottelutulos, mutta sen toteuttamisesta luovuttiin maaliskuussa 1998.

Finnet-yhtiöiden yhteistyö on eri liiketoimintalualueilla jatkunut tiiviisti niiltä osin kuin se kilpailukien mukaan on ollut mahdollista asiakkaiden eduksi.

KSP-yhtiöt ovat kuitenkin selkeästi sitä mieltä, että ryhmämme tarvitsee keskitetyn liiketoimintayhtiön valtakunnallisten toimintojen hoitamiseen ja kehittämiseen. Paikalliset yhtiöt asiakasläheisinä yksiköinä ovat kuitenkin voimavara, joka tulee ylläpitää ja kehittää sopivan suuruisiksi kokonaisuuksiksi.

■ KSP tulevaisuudessakin vahva yhtiö
KSP tulee tulevana vuonna jatkamaan avoimen kilpailun politiikkaansa ja toteuttamaan liikenneministeriön edellyttämän asiakkuuden ja osakkuuden erottamisen irrottamalla puhelinliittymä osakesidonnaisuudesta ja yhdistämään nykyiset kaksi osakesarjaansa. Prosessi on varsin vaikea ja vaatii yhtiöltä paljon panostamista. Lopputuloksena uskon kuitenkin saavuttavamme entistä paremman, kilpailukykyisemmän ja tuottoisamman yhtiön niin sijoittajillemme kuin asiakkaillemmekin.

Pörssiyhtiönä toimiminen on vaikuttanut pirstävästi myös henkilöstön toimintaan ja haluan yrittää kaikkensa yhtiön parhaaksi. Henkilöstön aktiivisuus on osaltaan luonut yhtiömme kilpailukyvyyn edellytykset ja menestymisen mahdollisuudet. Siitä esitän heille parhaat kiitokseni. Uskon, että jatkossakin yhtiömme ja sen henkilöstö kokevat menestymisen ilon yhdessä asiakkaidensa menestymisen kanssa.

Erkki Kytönen
Toimitusjohtaja

Uudistuva toimintaympäristö – uudet haasteet

■ Uusi koti

Kotitalouksien tapa toimia muokkautuu voimakkaasti uusien teknologisten mahdollisuuksien ja uuden sukupolven myötä. GSM-verkkojen kattava peitto ja puhelimien hinnan lasku toivat matkapuhelimet koteihin perinteisen lankapuhelimen rinnalle henkilökohtaiseksi puhelimeksi.

Seuraavaksi odotetaan mikrojen käytön räjähdysmäistä kasvua kotitalouksissa. Tietokoneen ensihankintoja tehtiin Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan viime vuonna runsaasti. Vuoden 1996 marraskuussa mikrotietokone oli yli 20 prosentissa kotitalouksista ja 1997 marraskuussa lähes 40 prosentissa kotitalouksista. Uudet tietokoneet mahdollistavat pian hyvän liikkuvan kuvan myös koteihin.

Langattomat yhteydet lisääntyvät. Yhä useampi puhelu soitetaan matkaviestimillä. Myös langattomien puhelimien määrä kasvaa. Lankaverkon merkittäviä käyttäjiä tulevat olemaan uutta teknologiaa hyödyntävät kotitaloudet. Jo vuonna 1997 internet-liikenne näkyi selkeästi erottuvana osana kokonaisliikenteessä. Suurin kehitystä hidastava tekijä on ih-

misten tapa toimia perinteisesti. On kuitenkin ilmeistä, että nimenomaan Suomessa seurataan myös muilla toimialoilla pankkien esimerkkiä ja erityisesti aineettomien palveluiden tarjonnassa verkoissa tapahtuu merkittävää kasvua.

■ Tieto – yrityksen kilpailuetu

Yhteiskunnan yleinen sekä teknologinen että toimintatapojen kehittyminen tuo esiin yhä suuremmat vaatimukset informaation kululle ja hallinnalle. Yhtenä tulevaisuuden keskeisimpänä kilpailutekijänä on informaation hallinta. Tämä tarkoittaa osaamista ja oikean informaation reaaliaikaista saatavuutta.

Menestyvät yritykset hyödyntävät strategisena kilpailuvälineenä tietoliikennettä ja tietotekniikkaa.

Ne ovat olennainen työväline yritysten prosessien kehittämisessä. Tieto on entistä helpommin saatavissa oikeaan paikkaan ja oikeaan aikaan. Näin voidaan poistaa uudessa tilanteessa tarpeettomia työvaiheita ja hallita helpommin liiketoiminnan kokonai-

suuksia. Tietoliikenne parantaa kannattavuutta vähentämällä rutiinityön tarvetta.

- Tietoliikenne ja tietotekniikka mahdollistavat runsaasti uusia asiakaspalveluratkaisuja, joilla yritykset parantavat palvelua ja vahvistavat asiakkaan uskollisuutta.
- Henkilöstön osaamisessa informaatiotekniikka on entistä ratkaisevammassa asemassa, mutta samalla se tarjoaa erittäin keskeisen tiedon hankinnan ja jalostamisen maailman.
- Kansainvälistymisen kautta tieto nousee yhä merkittävämmäksi tuotannontekijäksi ja vaihdannan välineeksi ja tuotteeksi.

■ Asiakkaan ja toimittajan työnjako

Asiakaspalveluprosessit, kilpailukyky ja toiminnan tehokkuus edellyttävät runsaasti uusia sovelluksia, joissa asiakkaat liittyvät suoraan palveluntuottajan tietojärjestelmiin. Yritykset panostavat runsaasti näihin järjestelmiin.

Kontaktilta halutaan lisää tehokkuutta, joka syntyy yhteisten tiedostojen ja kuvan avulla. Yrityksen sisäisissä järjestelmissä videoneuvottelun rooli lähtee voimakkaaseen kasvuun. Tämä merkitsee

mikron tuloa puheensiirron päätelaitteeksi ja nopeuksien olennaista nousua.

Asiakkaiden järjestelmien monimutkaisuus kasvaa. Ja siksi asiakkaat ovat valmiita ostamaan laajempia palvelukokonaisuuksia.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan kehitys muuttaa asiakas-alihankkija suhdetta ja liiketoimintaprosesseja tavoilla, jotka mahdollistavat markkinoilla uusia toimijoita. Näin uuden tekniikan merkitys korostuu kaikilla liiketoiminnan sektoreilla.

■ Toimialojen sulautuminen

Tietoliikenteen, tietotekniikan ja median toimialat lähenevät voimakkaasti toisiaan. Näiden kolmen toimialan väliset rajapinnat hämärtyvät yhä enemmän. Tiedon käsittelyä ja siirtoa on vaikea erottaa toisistaan hajautetuissa verkoissa. Samoin puhelinverkoissa tapahtuva tietoliikennetoiminta tarjoaa yhä enemmän mediaksi luokiteltuja palveluja kuten uutistietokannat, sähköiset ilmoitustaulut, video-ohjelmien välitys jne. On mahdotonta sanoa, mikä on puhelintekniikkaa, mikä on atk-tekniikkaa ja mikä lähetystekniikkaa. Lähivuosina ollaan tilanteessa, jossa ei voida enää vetää rajaa ATK-, puhelin- ja media-alojen välille.

■ Tietoklusteri syntyy eri alojen lähentymisestä.

Tämä muokkaa kaikkien näiden toimialojen palvelurakennetta voimakkaasti tietoliikennettä hyödyntävään suuntaan. Myös alan palvelutuotannossa ja palvelujen myynnissä seuraa rakenteellisia muutoksia. Tietoliikennealalla voi olla merkittävä rooli tässä rakennekehityksessä huomattavan pääomavaltaisena toimialana.

■ Tietoliikennealan murros

Tietoliikenneala on Euroopan laajuisesti kilpailun vapautumisen alussa, kun taas Suomi on lähes täydellisen kilpailun piirissä. Tästä syystä suomalaiset tietoliikenneyritykset voivat olla lähivuosina poikkeuksellisen voimakkaan kiinnostuksen kohteena.

Kansainvälisesti murros tuo mukanaan merkittäviä uudelleenjärjestelyjä, kun alueellisesta rakenteesta siirrytään erikoistumisalueisiin pohjautuviin rakenteisiin.

■ Toimintakentän sääntely

Liikenneministeriö on antanut uusia määräyksiä telepalvelujen ja toisaalta televerkkopalvelujen kirjanpidollisesta eriyttämisestä ja hinnoittelun kustannusvastaavuudesta. Liikenneministeriön pyrkimyksenä on lisätä kilpailua ja edistää uusien telepalveluyrittäjien asemaa niiden käyttäessä vakiintuneiden teleyriyten televerkkotuotteita osana tarjoamaansa telepalvelua.

EU-säädösten mukaisesti luotu uusi säännöstö selkeyttää televerkkopalveluiden ja loppukäyttäjille tarjottavien palveluiden keskinäistä suhdetta ja antaa mahdollisuuden valvoa tarjonnan tasapuolisuutta ja kustannusvastaavuutta. Televerkkoyritykset tarjoavat palveluita telepalveluyrityksille ja telepalveluyritykset loppuasiakkaille. Molemmilla on tietojenantovelvollisuus liikenneministeriölle eriytetystä kirjanpidostaan.

■ Suomi tietoyhteiskunnaksi on kansallinen menestysstrategiamme Suomen hallitus on vahvistanut "Suomi tietoyhteiskunnaksi - kansalliset linjaukset" -strategian. Sillä tuetaan Suomen uudistumista selviytymis- ja menestymiskykyisenä yhteiskuntana. Myös valtiovalta näkee, että tietoliikenne tulee olemaan kilpailuetumme ja kansallinen tukijalkamme metallin- ja puunjalostusteollisuuden rinnalla.

Kansallisen strategian peruslähdekohdat:

1. Tiedon, tietotekniikan ja -verkkojen soveltaminen uudistavasti niin, että Suomi toimii verkostomaisena tietoyhteiskuntana.
2. Tietotekniikan ja tietoteollisuuden edistäminen niin, että Suomi kilpailee myös tulevaisuudessa maailman ykkössarjassa.
3. Edellisten mahdollistaminen panostamalla tutkimukseen, osaamiseen ja infrastruktuuriin.

Strategiset kansalliset linjaukset:

1. Tietotekniikka ja tietoverkot elinkeinoelämän ja julkisen sektorin uudistamisen työvälineiksi.
2. Tietoteollisuudesta Suomen tulevaisuuden tärkeä elinkeino.
3. Tieto- ja viestintätieteiden ammattiosaamiseen kilpailukuntoa ja huippuja.
4. Tietoyhteiskuntapalvelujen käyttömahdollisuudet ja perustaidot kaikille.
5. Suomen tietoinfrastruktuuri kaikilta osin kilpailu- ja palvelukykyiseksi.

KSP:n tekninen ja toiminnallinen kehitys

Keski-Suomen Puhelin Oy:ssä jako telepalveluun ja televerkkopalveluun noudattelee vakiintunutta toiminnallista yksikköjakoa. Liikennepalvelut-yksikkö vastaa ydinverkkopalveluihin lukeutuvan puhe- ja datainformaation välitys- ja kytkentätoiminnasta.

Tällä sektorilla kehitysvaihetta ovat hallinneet mm. Finnet-kenttää koskeva toimintojen yhdenmuukaistaminen ja keskittäminen sekä uudistuva tekniikka. Nykyajan tietoliikenteessä ohjataan kytkentöjä ja yhteyden muodostamista yhä useammin maanlaajuisesti keskitettyjen ohjaustietokantojen avulla. Tätä kutsutaan IN-toiminnaksi (IN= intelligent networks). Kehitystoiminta puhelujen välittämiseksi pakettikytkentäisenä dataliikenteenä ja sisällyttäminen internetin tavalla toimivaan tietoverkkopalveluun on myös yksi huomattava panostuskohde.

Siirtoverkkojen kehityksessä ensisijaisina ovat olleet yhteyksien massiivinen varmistaminen niin, etteivät mahdolliset kaapelikatkot tai primääriset laittevat aiheuta keskeytyksiä asiakkaan käyttämässä palvelussa. Finnet-yhtiöt pyrkivät yhdessä valtakunnallisten vianhallinta- ja kytkemistoimenpiteiden keskittämiseen hallittaviksi kokonaisuutena teknisiä palvelukeskuksista. Tavoitteena on hallita jopa yksittäisten maanlaajuisten asiakasyhteyksien kytkentä- ja vikatoimenpiteitä keskitetysti. Informaation siirtokapasiteetti kasvaa jatkuvasti ja yksikkökustannukset alenevat.

Vaikka asiakas- tai liittymämäärät eivät kiinteän televerkon osalta juurikaan kasva, teknisten palvelujärjestelmien ominaisuuksien ja laadun kehittämisen vaatii jatkuvasti huomattavaa investointipanosia ja henkilöstöresurssien sijoittamista kehitystyöhön. Vuoden 1997 lopulta alkaen KSP on siirtänyt teknistä palvelutoimintaansa Finnet-yhtiöiden alue- ja päävalvomoverkkoon. Kuopiossa ja Tampereella vastaanotetaan laitehälytykset ja vikailmoitukset normaalin työajan ulkopuolella. Nämä Finnet-valvomot myös ohjaavat niiden vaatimat toimenpiteet.

■ KSP verkon rakentajana

Verkonrakennus painottui toimintavuonna radioverkkoihin. KSP vastaa Keski-Suomessa Oy Radiolinja Ab:n matkapuhelinverkon rakentamisesta ja suunnittelusta. Yhtiö kasvatti 050 GSM-verkon peittoa toimintavuonna rakentamalla lähes neljäkymmentä uutta tukiasemaa. Uudisrakentamisen lisäksi vanhojen tukiasemapaikkojen kapasiteettia laajennettiin. Paikallisen Finnet-yhtiön aktiivinen rooli ta-

kaa alueen yrityksille sen, että niiden erityistarpeet otetaan huomioon verkon peittoa suunniteltaessa. Radioverkon rakentaminen tulee jatkumaan vilkkaana myös lähivuosina.

Kaapeliverkoissa panostettiin merkittävästi kuparikaapeliverkon kunnostamiseen siten, että ne

täyttäsivät uusien, nopeampien palvelujen asettamat vaatimukset. Valokaapeliverkon rakentaminen PK-yrityksiin ja KSP:n omiin keskittimiin jatkui. Alueemme suuryritykset ja suurimmat keskittimet on jo liitetty tai niissä on valmius valokaapeli-verkoomme liittämiseksi.

KSP:n kotiasiakaspalvelut

Kotiasiakkaat ovat merkittävä kohderyhmä KSP:n liiketoiminnassa. Puhelimen käyttötottumusten muuttuminen ja nopeasti kehittyvä tietoliikenne ovat merkittävimmät haasteet kuluttajapalveluiden kehittämiseksi. KSP:n lankaliittymä on käytössä n. 45 000 kotitaloudessa Jyväskylän seudulla. Lisäksi kuluttajilla on KSP:n lankaliittymiä lähinnä Äänekosken keskustassa, jonne yhtiö aloitti tilaajaverkon rakentamisen 3 vuotta sitten.

KSP tarjoaa ratkaisun kotitalouksien puhelin- ja tietoliikennetarpeisiin joko perinteisen lankapuhelinverkon tai langattoman GSM-verkon kautta. Paikalliset, valtakunnalliset ja kansainväliset palvelut

KSP yhdistää laitevalmistajien ja operaattoreiden uusiin innovaatioihin ja tarjoaa kullekin käyttäjäryhmälle parhaiten soveltuvat ratkaisut.

Lankaverkon lisäpalvelut antavat mahdollisuuksia hyödyntää kotipuhelinta monipuolisesti. Asiakkaat ovatkin toimintavuoden aikana oppineet laajasti käyttämään Finnet-yhtiöiden Plus -palveluita. Näistä suosituimpia ovat olleet erityyppiset puhelun siirrot, lisäys edelliseen vuoteen 51 prosenttia, ja kotivastaaja, lisäys edelliseen vuoteen 162 prosenttia.

KSP on Keski-Suomessa ylivoimaisesti suurin Radiolinja Oy:n matkapuhelinpalveluiden myyjä. KSP on myös matkapuhelinten valtamerkkien Noki-an ja Ericssonin valtuutettu kauppias koko Keski-Suomessa.

■ Kotitaloudet mukaan tietoverkkoihin KSP:n markkinoimien kotien internet-yhteyksien pääpaino on Finnet-yhtiöiden Kolumbus-palvelulla. Kolumbus-pakettiin on koottu asiakkaalle tarvittava tieto internet-yhteyksien käyttöön. Myös kuluttajat vaativat verkoissa liikkua nopeutta. Näiden nopeiden tietoliikenneyhteyksien toteuttaminen perustuu KSP:n Koti-Isdn palveluun. Palvelu tuo asiakkaalle paitsi normaalia puhelinyhteyttä nopeammat, maksimissaan 2 x 64 kbit/s suuruiset yhteydet, myös toisen puhelinliittymän.

Lankaverkon puhelinliikenteen kasvusta suurin osa muodostuu kotien tietoliikenneyhteyksistä. Henkilöiden välisen viestinnän lisäksi vuorovaikutteiset asiointi- ja viihdepalvelut kasvavat nopeasti.

Tulevina vuosina myös sisältöjen jakelupalveluiden uskotaan kasvavan merkittävästi ja tuovan lisää liikennettä puhelinverkkoihin.

■ Menestyksellinen vuosi 1997

KSP:n kotiasiakaspalveluiden liitetoiminta kehittyi suotuisasti vuoden 1997 aikana. Puhelinliikenteen liikevaihdon kasvu johtui lähinnä tietoliikenteen ja verkkokorvausten lisääntymisestä. Radiolinja Oy:n GSM-liittymien ja matkapuhelinten kaupassa ylitettiin asetetut tavoitteet selvästi. Myös Plus-palveluiden myynti saavutti tavoitteensa, niiden määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 68 prosenttia. 109-kauk puheluiden ohjaussopimusten määrä lisääntyi 35 prosenttia ja 999-ystävä lähellä sopimuksia solmittiin 39 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Kestel Oy – yritysratkaisujen osaaja

Yritysten ja yhteisöjen menestyksen varmistavat tehokkaat toimintaprosessit, jotka luovat edellytykset sujuvalle viestinnälle ja toimivalle asiakaspalvelulle. Avainsana on hyvin järjestetty tietoliikenne. Tulevaisuudessa yrityksille ovat tärkeitä tietoverkkojen hyödyntäminen liiketoiminnassa, internet ja elektroninen kauppa.

Tietoliikenteen merkitys yritysten välttämättömänä infrastruktuurina lisääntyy. Kun yritysten liiketoiminnan odotukset ovat parantuneet, investoivat ne myös aiempaa enemmän tietoliikennetarkeisiin. Erityisesti dataratkaisujen ja langattomien ratkaisujen kysyntä on selvässä nousussa ja kokonaismarkkinat kasvavat.

■ Lisäarvoa yritysasiakkaille

Kestel Oy vastaa KSP-konsernissa yritysasiakkaiden tietoliikennetarkeisujen ja viestintäjärjestelmien myynnistä ja toteutuksesta. Se tarjoaa keskisuomalaisille yrityksille ja yhteisöille kaikki tietoliikennepalvelut. Yhteistyössä muiden Finnet-yhtiöiden kanssa Kestel toteuttaa myös useiden valtakunnallisten yritysasiakkaiden palvelut toimialueellaan. Yhdessä tytäryhtiönsä Yomi Media Oy:n sekä Finnet-ryhmän eri yhtiöiden ja kumppanien kanssa Kestel pystyy vastaamaan vaativiin asiakastarpeisiin.

Kestel Oy:n asiakkaita ovat KSP-konsernin toimialueen yritykset sekä yhteisöt. Esimerkkinä Kestelin vastuulla olevista asiakasratkaisuista on tuhansien yritysten ja yhteisöjen puhelinliikenteen hoitaminen päivittäin. Tietoverkkoasiakkaitamme ovat pankit ja vakuutusyhtiöt sekä lukemattomat

MM-voimistelija Jani Tanskasen mielestä ”tärkeintä on, että tekee oman suorituksensa niin hyvin kuin pystyy”. Kestel tukee yhdessä Radiolinjan, Datatien, Kaukoverkko Ysin ja Finnet Internationalin kanssa Janin työskentelyä maailman voimistelun huipulla.

kaupan ja teollisuuden yritykset. Vuonna 1997 toteutimme muun muassa laajan CygNet -koulutuksen Jyväskylän kaupungin käyttöön sekä Metsäliiton Keski-Suomen alueen tietoliikennetarkeisut.

■ Kehitystoiminta

Kestel Oy ja Finnet-yhtiöt kehittävät jatkuvasti palvelukokonaisuuksia eri toimialoille. Lähtökohtana ovat toimialakohtaiset erikoispiirteet ja tietoliikennetarpeet. Ratkaisut tuovat lisäarvoa ja kustannustehokkuutta yritysten ja yhteisöjen toimintaan sekä helpottavat rutiinitoimintoja. Vuonna 1997 Finnet-yhtiöt toteuttivat muun muassa kauppiaaverkon sekä terveydenhoitoalan MediCiNet -ratkaisut.

Kestel on mukana keski-suomalaisissa KesMed ja KesNet -tietoverkkohankkeissa, joiden tavoitteena on lisätä tietoverkkojen käyttöä maakunnassa toimivissa yrityksissä muun muassa koulutuksen avulla.

■ Osaaminen

Yrityspalvelun asiantunteva ja tehokas toteuttaminen edellyttää vahvaa erikoisalueen osaamista ja verkostoitunutta toimintatapaa. Finnet-yhtiöiden keskinäisellä verkostoitumisella tehostetaan toimintaa ja varmistetaan riittävä asiantuntemus. Finnet-yhteistyö monien kansainvälisten järjestelmätoimittajien ja operaattoreiden kanssa tuo näiden osaamisen Kestel Oy:n kautta Keski-Suomessa toimivien yritysten käyttöön.

■ Toiminnallinen tulos

Yhtiön liikevaihto kasvoi 13 % edelliseen vuoteen ja oli 47,6 Mmk. Myynnilliset tavoitteet saavutettiin.

Kestel Oy:n liikevoitto kasvoi 32 % ja oli 3,5 Mmk, mutta ei yltänyt budjettitavoitteeseen lähinnä uusien ratkaisujen aloituskustannusten johdosta.

Yhtiön sijoitetun pääoman tuotto parani hyvälle tasolle samalla, kun investoinnit kasvoivat merkittävästi uusien asiakassopimusten vuoksi.

Valmisteilla on useita merkittäviä yhteistyöhankkeita, jotka voivat valtaosin realisoitua vuonna 1998. Vuonna 1998 kasvun arvioidaan olevan siten viime vuotta nopeampaa.

Palveluprosessien uudistaminen jatkuu voimakkaana myös vuonna 1998.

Esko Miikkulainen
Toimitusjohtaja

■ Intranet – Extranet – Internet

Internet-perusteiset järjestelmät vakiinnuttivat vuoden 1997 aikana paikkansa kiinteänä osana yritysten tietoteknistä infrastruktuuria. Internet ja sitä seurannut organisaatioiden kiivas verkottuminen on tuonut mukanaan merkittävän lisätekijän tietotekniikan perinteiseen toimintaympäristöön, verkostopalvelut. Näitä ovat intranet, extranet ja internet. Verkostopalvelujen esiinmarssi on muuttanut organisaatioiden tapaa käyttää hyväkseen tietojärjestelmiään. Perinteisen tietoteknisen ja tietoliikenteen osaamisen lisäksi laadukkaiden verkostopalvelujen kehittäminen ja toteuttaminen edellyttää vankkaa media- ja viestintäosaamista unohtamatta asiakkaiden liiketoiminnan tuntemista.

Verkostopalvelujen laaja käyttöönotto organisaatioissa vuoden 1997 aikana on lisännyt asiakkaiden tietämystä verkostopalvelujen mahdollisuuksista, luonteesta ja vaatimuksista. Tämä on johtanut myönteiseen vaatimustason nousuun palvelujen laadun suhteen.

Tunnusomaista verkostopalvelujen toimintaympäristölle vuonna 1997 oli nopea muutos ja teknologian sekä standardien kehittyminen. Ala jatkaa nopeaa kasvuaan myös tulevina vuosina.

Yomi Media Oy kehittää ja toteuttaa tietotekniikan ja digitaalisen median integroivia ratkaisuja. Toiminta on valtakunnallista ja se on keskittynyt valittuun asiakassegmenttiin. Yhtiön toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Vantaalla. Yomi Median kokonaisvaltainen osaaminen mahdollistaa korkealaatuis-

ten verkostopalvelu-ratkaisujen kehittämisen ja toteuttamisen vaativalle asiakaskunnalle. Yrityksen toiminnan kulmakivenä ovat asiakaslähtöisyys ja toiminnan jatkuva järjestelmällinen kehittäminen.

Yomi Media Oy:n vuotta 1997 voi hyvin luonnehtia toiminnan vakiinnuttamis- ja kehitysvuodeksi. Toiminta kasvoi 193 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja se toteutettiin kannattavasti. Liikevaihto oli 5,3 Mmk ja liikevoitto 0,3 Mmk.

Erityisesti kiinnitettiin huomiota toimintatavan kehittämiseen, henkisten voimavarojen lisäämiseen ja kasvavaan kysyntään varautumiseen. Henkilöstön määrä kaksinkertaistui toimintavuoden aikana ja oli vuoden 1997 lopussa 18.

Kasvualla toimivan yrityksen tärkein tehtävä on voimavarojen oikea suuntaus sekä kasvun hallinta. Yomi Media Oy:n lähtökohdat vastata kasvavan toiminnan haasteisiin ovat vuonna 1997 parantuneet. Kehitys on ammattitaitoisen ja asialleen omistautuneet henkilöstön ja vaativan asiakaskunnan ansiota. Vuonna 1998 Yomi Median kasvun odotetaan jatkuvan edelleen ja yhtiön kannattavuuden kehittävän myönteisesti.

Olli Väättäinen
Toimitusjohtaja

Jyväsviestintä Oy – kaapelitelevisiotoiminta

Sähköinen joukkoviestintä ja kaapelitelevisiotoiminta elävät uuden aikakauden muotoutumisvaihetta. Teletoiminta, tietojenkäsittely ja mediateollisuus siirtyvät käyttämään samaa teknologiaa ja globaalia verkkoa. Kehitykseen vaikuttaa myös internet ja sen käyttömahdollisuuksien laajeneminen sekä kaapelitelevision merkityksen kasvaminen televiestinnän välineenä. Samaan aikaan satelliittitelevisioyhtiöt ja kansalliset yleisradioyhtiöt ovat aloittamassa TV-signaalin digitaalijakelua.

■ Digitaalisen signaalin jakelu

Digitaalista ja nykyistä analogista TV-signaalin jakelua tullaan käyttämään pitkään rinnakkain. Digitaalinen jakelu mahdollistaa moninkertaisen informaatiokapasiteetin, mutta korkeiden kustannusten takia se saattaa aiheuttaa jakelukoneiston keskittymistä.

Digitaalisten TV-lähetysten vastaanottamiseen tarvitaan ohjelmapäätte, joka muuntaa lähetysten vastaanottimelle sopivaksi ja avaa mahdollisen salauksen. Alussa satelliitti-, kaapeli- ja lähetinverkkojaku käyttävät omia ohjelmapäätteitä, jotka eivät ole keskenään vaihtokelpoisia. Satelliittijaku on jo alkanut laajamittaisesti USA:ssa. Myös Euroopassa on miljoonia ohjelmapäätteitä käytössä. Palvelujen laajentaminen vuorovaikutteisiksi satelliittijakelulla vaatii paluutieksi joko puhelin- tai GSM-verkkoa.

Hankkiessaan ohjelmapäätteen asiakas sitoutuu vahvasti tiettyyn kolmesta jakelutavasta, koska laite maksaa tuhansia markkoja. Siksi kaapelitelevision yhtiöille on tärkeää saada nopeasti lähetinverkko ja kaapelijaku käyttämään samaa ohjelmapäätettä.

■ Kehitysnäkymiä

Digitalisointi tähtää informaation siirron moninkertaistamiseen ja uusien vuorovaikutteisten palvelujen käyttöönottamiseen. Palvelut voidaan jakaa

- digitaalisen ohjelmapäätteen palveluihin, joita ovat lisääntyvän kanavatarjonnan lisäksi tilausvideopalvelut, vuorovaikutteiset pelit ja rajoitetut tietoverkkopalvelut
- kaapelimodeemipalveluihin eli vuorovaikutteisiin tietoverkkopalveluihin. Siirtotie on olemassa laajakaistaisena kaikkiin liittymiin ja kilpailee televerkon kanssa.

Kaapelimodeemipalvelulla toteutetaan puhelinverkkoon verrattuna nopeita Internetyhteyksiä, paikallisia tietopalveluita ja multimediauutisia. Se soveltuu myös pakettikytkentäiseen puhe-, kuva- ja datayhteyksien välittämiseen. Asiakkaan päätelaitteenä on mikro. Kaapelimodeemipalvelut eivät häiritse samanaikaista TV-katselua eikä digitaalisen ohjelmapäätteen käyttöä.

■ Jyväskylän panostuskohteet lähivuosina

Suomessa on tehty digitaalisen TV-signaalin lähetinverkkolevitystä koskeva päätös. YLE 1, YLE 2, MTV 3 ja Nelonen koodataan samaan lähetykseen. Toiminta pääsee alkuun 2-3 vuoden päästä. Vastaanotossa on paljon teknistä ja toiminnallista kehittämistä. Omien, kaapelijakeluun tehtävien lähetten koostaminen vaatii kalliin laitteiston ja jatkuvaa lähetteen koontityötä. Nykynäkömillä ktv-yhtiöt joutuvat kustannussyistä jakelemaan samoja yhteisiä lähetteitä. On kuitenkin odotettavissa, että tarvittavien kanavankoodauslaitteiden hinta tulee laskemaan.

Televerkon modeemitekniikka kehitty nopeasti ja yhä enemmän tietoa pystytään siirtämään tavanomaisella puhelinjohdolla. Kaapelitelevisioverkon käyttäminen televiestinnän siirtotienä riippuu näiden vaihtoehtojen kustannuseroista ja siitä tuleeko palvelujen käyttö nopeasti yleistymään ja muodostamaan massamarkkinat. Massamarkkinoilla kummallakin toteutukselle olisi kysyntää.

Puhelinjohdon käyttäminen tv-palvelujen jakeluun ei uusista modeemiratkaisuista huolimatta ole todennäköistä. Käyttäjälle ulottuva jakelutie jää kapasiteetiltaan parhaassakin tapauksessa liian hitaaksi. Todennäköistä on, että puhelinverkko on tulevaisuudessakin tietoverkkopalveluiden ensisijainen jakelutie, mutta vuorovaikutteisten massapalveluiden käyttöön soveltuva siirtokapasiteetti takaa kaapelite-

levisioverkolle oman sovellusalueensa. Kaapelitelevisioliittymä tarjoaa liittyjälle tulevaisuudessa yhä enemmän mahdollisuuksia vuorovaikutteisten, muita joukkoviestintävälineitä korvaavien palveluiden käyttöön.

Ennen odotettavissa olevaa palveluiden voimakasta läpilyöntiä, pyritään kaapelitelevisioliittymä toimittamaan entistä useampaan kotiin. Liittymämäärät ovat lähteneet vuonna 1997 huomattavaan kasvuun eri puolilla maata, liittymäkasvu Jyväskylän verkossa oli lähes 12 %.

Uusilla, rakennettavilla verkonosilla on suurempi välityskapasiteetti ja ne tehdään yhdistelmä-rakenteisiksi käyttäen ylimpänä runkona valokaapeli-yhteyksiä. Aiemmin rakennettu verkko saneerataan samaan tasoon, jolloin verkko kokonaisuudessaan soveltuu laajamittaiseen uusien vuorovaikutteisten palveluiden käyttöön. Kaapelitelevisioinvestoinnit ovat luonteeltaan korkean odotusarvon strategia investointeja.

Markku Häkkinen
Toimitusjohtaja

Toimintakertomus 1997

■ **Yhtiön ja toimintaympäristön kehitys**
Tilivuosi on emoyhtiön 113. toimintavuosi. Konserni on vuoden aikana menestynyt markkinoilla suunnitelmien mukaisesti. KSP-yhtiöiden liikevaihto kasvoi 9,3 % lisääntyneestä kilpailusta ja uusista valtakunnallisista kilpailijoista huolimatta. Onnistuneen osakeannin luonnollisena jatkona Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiö listautui Helsingin Arvopaperipörssin meklarilistalle 28.4.1997. Yhtiön osakkeen kurssikehitys menneen vuoden aikana on ollut suotuisa. Kurssi nousi alkunoteerauksesta 86,0 % ja oli vuoden päättyessä 930 mk.

Konsernin investoinnit olivat yhteensä 50,1 Mmk ja kasvu oli toimintavuonna kaikkiaan 17,9 Mmk edelliseen vuoteen verrattuna. Yli kolmannes investoinneista suuntautui matkapuhelinverkon lisärakentamiseen.

Alan liiketoiminnalle on ollut ominaista matkapuhelinliittymien määrän merkittävä kasvu ja puheliikenteen siirtyminen kasvavassa määrin matkapuhelinverkkoihin. Tämä kehitys on hidastanut langallisen puhelinverkon liikenteen kasvua.

Telealan vapauttamista kilpailulle jatkettiin uudella 1.6.1997 voimaan tulleella telemarkkinailalla, joka helpottaa uusien telepalvelua tarjoavien yritysten pääsyä markkinoille ja asettaa uusia velvoitteita jo markkinoilla oleville teleyrityksille, joilla on laissa määritelty huomattava markkinavoima.

KSP:llä katsotaan olevan huomattava markkinavoima sen aikaisemmalla, Jyväskylän seudun kattavalla toimialueella. Verkkoyhteyksien vuokraaminen tällä alueella muille operaattoreille käynnistyi vuoden aikana sopimus pohjaisesti.

Suurin osa Finnet-ryhmään kuuluvista puhelin-yhtiöistä hyväksyi toukokuussa aiesopimuksen, jonka perusteella on tarkoitus muodostaa valtakunnallisista yhteisyhtiöistä Finnet Oy -konserni, johon kuuluisivat Oy Radiolinja Ab, Oy Datatie Ab, Kaukoverkko Ysi Oy sekä Oy Finnet International Ab. Finnet Oy:n omistajina olisi puhelin-yhtiöiden lisäksi muita suomalaisia yrityksiä ja yhteisöjä. Konsernin muodostamisesta saavutettiin aiesopimuksen pohjalta neuvottelutulos, mutta käsittely puhelin-yhtiöiden hallinnoissa on siirtynyt keväälle 1998. Toteutuksen viivästyminen on jossain määrin vaikeuttanut liiketoimintaa.

■ Vuoden 1998 näkymät

Vuoden 1998 aikana odotetaan yhtiön taloudellisen kehityksen olevan positiivinen ja liikevaihdon kas-

vun arvioidaan olevan edelleen noin 10 %:n luokkaa. Toiminnallisesti tullaan panostamaan erityisesti tietoliikenne-ratkaisuihin ja uusimuotoisten palvelujen tarjoamiseen myös kuluttajasektorilla. Suhteellisesti suurimmat kasvuodotukset kohdistuvat Yomi Media Oy:n sektorille intranet-palvelujen toteutuksessa. Langattomien palvelujen kasvattaminen on edelleen merkittävä osa toimintaa. Huomattava vaikutus tulevan vuoden toimintaan on myös sillä, miten Finnet-yhtiöiden suunnittelema katto-organisaatio toteutuu.

KSP:n hallitus on vuoden 1998 alussa valmistellut yhtiön arvo-osuusjärjestelmään siirtymistä ja osakesarjojen yhdistämistä. Samassa tarkoituksessa ovat eräät keski-suomalaiset yritykset ja julkishallinnon yhteisöt perustaneet muodostamansa Fiotele Oy -nimisen yhtiön avulla Sisä-Suomen Puhelin Oyj -nimisen yhtiön, jonka tarkoituksena on sulauttaa KSP itseensä. Näin menetellen voidaan edullisimmin siirtää KSP:n osakkeet arvo-osuusjärjestelmään ja samalla yhdistää K- ja A-osakesarjat.

■ Liikevaihto

Konsernin liikevaihto vuodelta 1997 oli 159,7 Mmk (edellisenä vuonna 146,1 Mmk) eli 9,3 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Emoyhtiön liikevaihto oli 113,6 Mmk (107,4 Mmk), jossa on kasvua 5,8 %. Kestel Oy:n liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 12,9 % eli 47,6 Mmk:aan. Jyväsviestintä Oy:n liikevaihto oli 6,2 Mmk (5,6 Mmk). Yomi Media Oy:n liikevaihto oli 5,3 Mmk (1,8 Mmk).

Konsernin myynti jakautuu seuraaviin päämyyntiluokkiin: vuosimaksut, puhelinliikenne, asennus ja korjaus, vuokraus ja huolto sekä muut myyntitulot.

Päämyyntiluokista asennus ja korjaus ei aivan saavuttanut edellisen vuoden tasoa, mutta muut kehittyivät suotuisasti verrattuna edelliseen vuoteen.

Puhelujen hinnoittelukäytäntö muutettiin toukokuun alusta vanhasta sykäyspohjaisesta hinnoittelusta sekuntipohjaiseksi. Muutoksessa eivät puhelujen hinnat muuttuneet. Samanaikaisesti muutettiin perusmaksujen hintarakennetta siten, että se vastaa paremmin aiheutuvia kustannuksia.

■ Tulos

Konsernin liikevaihto kasvoi 9,3 % ja koska kulut lisääntyivät vain 4,5 %, seurauksena on tilikauden positiivinen tuloskehitys. Konsernin kaikki yhtiöt paransivat tulostaan edelliseen vuoteen verrattuna.

KSP-yhtiöiden käyttökate oli 59,5 Mmk (49,8 Mmk) eli 19,6 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Käyttökateprosentti oli 37,3 (34,1 %). Emoyhtiön käyttökate oli 48,8 Mmk (41,6 Mmk), kasvu 17,5 %. Emoyhtiön käyttökateprosentti oli 43,0 (38,7 %). Kestel Oy:n käyttökate oli 8,5 Mmk (7,1 Mmk), Jyväsviestintä Oy:n käyttökate 1,5 Mmk (1,4 Mmk) ja Yomi Media Oy:n käyttökate 0,7 Mmk (- 0,2 Mmk).

Konsernin tulos ennen varauksia ja veroja oli 18,7 Mmk (14,7 Mmk) eli 27,8 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Tulos osaketta kohti oli 63,90 mk (55,40 mk). Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,9 % (6,4 %). Hinta/voitto -suhteeksi tulee tilivuodelta 14,2.

Verot, 1,8 Mmk (0,0 Mmk) vastaavat katsauskauden tulosta.

■ Rahoitus

Emoyhtiön pitkäaikaiset velat vähenivät 31.12.1996 tilanteeseen verrattuna 49,1 Mmk. Suurin osa vähennyksestä johtuu siitä, että yhtiön järjestämässä osakeannissa osakkaat käyttivät johtosopimuksensa tilaajalainaa maksuvälineenä osakemerkinnässä.

Emoyhtiön sidottu oma pääoma on annin jälkeen 120,6 Mmk (31.12.1996 se oli 74,1 Mmk), josta osakepääoma on 26,5 Mmk.

Annin seurauksena emoyhtiön omavaraisuus parani ja oli 77,1 % (59,8 %). Konsernin omavaraisuus oli 78,3 % (59,9 %).

Konsernin pitkäaikaiset velat olivat 31,5 Mmk (82,0 Mmk), josta korotonta johtosopimuksen tilaajalainaa on 10,8 Mmk.

Korkokulut olivat 1,4 Mmk (1,8 Mmk). Muut rahoituskulut olivat 3,3 Mmk ja ne aiheutuivat osakeannista. Osinkotulot olivat 0,8 Mmk (0,4 Mmk) ja korkotulot 0,9 Mmk (0,6 Mmk).

Emoyhtiön rahoitustilanne pysyi ennallaan verrattuna edelliseen tilinpäätökseen. Sen quick ratio oli 2,1 (2,1) ja konsernin quick ratio oli 1,8 (1,7).

Kaikki investoinnit, 50,1 Mmk rahoitettiin omalla rahoituksella. Investoinnit olivat 31,3 % liikevaihdosta.

■ Investoinnit

KSP-yhtiöiden käyttöömaisuusinvestoinnit olivat yhteensä 50,1 Mmk (32,1 Mmk) eli kasvu oli 55,8 %. Emoyhtiön osuus oli 36,2 Mmk (30,9 Mmk), Kestel Oy:n 10,1 Mmk (5,8 Mmk), Yomi Media Oy:n 1,2 Mmk (1,2 Mmk) ja Jyväsviestintä Oy:n 2,6 Mmk (1,2 Mmk).

KSP:n investointien pääkohteena olivat matkapuhelintukiasemat ja siirtoyhteydet. Perusverkon

osalta toteutettiin tilaajaverkon laajennus- ja korvausinvestointeja sekä keskusjärjestelmän laajennuksia. Myös yleisöpuhelinin hallintajärjestelmän uusiminen ja älykorttipuhelimien käyttöönotto ovat lisänneet investointeja. Kestel Oy:n ja Yomi Media Oy:n investoinnit kohdistuivat uusiin asiakasverkkoihin ja asiakkaille vuokrattaviin data- ja puhelinjärjestelmiin sekä perusinvestointeihin internet- ja intranet-järjestelmien tuotantoa varten, joten yhtiöiden investoinnit kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi. Jyväsviestintä Oy:n investoinnit kohdistuivat verkon uusimiseen sekä laajentamiseen uusilla asun- toalueilla.

■ Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oleva vakinainen henkilöstömäärä oli vuoden päättyessä 241 henkilöä (230). Keskimäärin konsernin palveluksessa oli 264 henkilöä (257). Henkilöstön lisäys aiheutui pääosin Yomi Media Oy:n ja Jyväsviestintä Oy:n henkilöstölisäyksistä.

Emoyhtiön tilikauden aikana maksamat palkat ja palkkiot olivat yhteensä 29,6 Mmk, josta hallituksen ja toimitusjohtajan osuus oli 0,6 Mmk. Konsernin maksamat palkat ja palkkiot olivat yhteensä 42,2 Mmk ja hallitusten ja toimitusjohtajien osuus oli 1,4 Mmk.

Emoyhtiön kokonaishenkilöstökulut olivat yhteensä 38,8 Mmk (40,2 Mmk), josta aktivoitiin 4,4 Mmk (4,4 Mmk). Konsernin kokonaishenkilöstökulut olivat yhteensä 55,0 Mmk (54,0 Mmk), josta aktivoitiin 4,8 Mmk (4,8 Mmk).

■ Osakeanti

Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiön ylimääräinen yhtiökokous päätti 8.8.1996 korottaa yhtiön osakepääomaa järjestämällä osakeannin, jonka merkintäaika oli 21.10.1996 – 31.1.1997. Ylimääräinen yhtiökokous 30.1.1997 jatkoi merkintäaikaa 15.3.1997 saakka.

Osakeannin jälkeen yhtiön kaupparekisteriin merkitty osakepääoma on 26.461.900 markkaa. Osakkeen nimellisarvo on 100 mk. Osakepääoma jakautuu K- ja A-sarjan osakkeisiin siten, että K-sarjan osakkeita on 58.642 kpl ja A-sarjan osakkeita 205.977 kpl. K-sarjan osakkeella on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja A-sarjan osakkeella 1 ääni osaketta kohti. A-sarjan osakkeilla on osinkoetuoikeus. A-osake on sijoitusosake ja K-osake on puhelinliittymään oikeuttava osake.

Yhtiö listautui 28.4.1997 Helsingin Arvopaperipörssin meklarilistalle.

■ Osakkeiden vaihto

Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiön osakkeiden vaihto Helsingin Arvopaperipörssissä oli ajalla 28.4. - 31.12.1997 148.082 kpl, joka vastaa 72,0 % A-osakesarjan kokonaismäärästä. Osakevaihdon arvo oli 90,6 Mmk. Katsauskauden alin kurssi oli 500 mk ja ylin 990 mk. Katsauskauden päättyessä kurssi oli 930 mk.

■ Yhtiökokoukset ja hallinto

Yhtiöjärjestyksen mukaiset varsinaiset yhtiökokoukset pidettiin huhtikuun 23. päivänä ja marraskuun 26. päivänä. Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 30.1.1997.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa jatkettiin osakeantia 15.3.1997 asti ja hyväksyttiin toisessa käsittelyssä rekisteriviranomaisen edellyttämät yhtiöjärjestyksuutokset.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat konsuli Klaus Sohlberg puheenjohtajana, kaupunginjohtaja Pekka Kettunen varapuheenjohtajana, talousjohtaja Anneli Arkko, varatuomari Markku Lumio, toimitusjohtaja Eino Petäjäniemi, hallituksen puheenjohtaja Heikki Salmenkangas sekä apulaiskunnanjohtaja Erkki Talvitie. Hallitus kokoontui yksitoista kertaa.

Varsinaisessa syysyhtiökokouksessa valittiin hallituksen varsinaisiksi jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1998-2000 erovuorossa olleet konsuli Klaus Sohlberg ja kaupunginjohtaja Pekka Kettunen uudelleen. Yhtiön tilintarkastajana toimi KPMG Wideri Oy Ab.

Yhtiön johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja Erkki Kytönen, johtaja Seppo Heikkilä, johtaja Markku Häkkinen, Kestel Oy:n toimitusjohtaja Esko Miikkulainen, johtaja Erkki Nurminen ja henkilöstön edustajana tiimiesimies Paavo Sajasalo.

■ Vuosituloksen käyttö

Konsernin vapaa oma pääoma on taseen mukaan 48.273.342,18 mk.

Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiön vapaa oma pääoma on taseen mukaan 38.296.252,83 mk.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden 1.1. - 31.12.1997 tuloksesta 4.742.401,95 mk jaetaan osinkoa 8 % osakepääomasta eli yhteensä 2.116.952,00 mk, että hallituksen käyttöön varataan 200.000 mk käytettäväksi yleishyödyllisiä lahjoituksia varten ja että 2.425.449,95 mk jätetään voittovarojen tilille.

Jyväskylässä 11. maaliskuuta 1998

Klaus Sohlberg

Markku Lumio

Erkki Talvitie

Anneli Arkko

Heikki Salmenkangas

Erkki Kytönen

Tilinpäätösmerkintä

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Jyväskylässä 13. maaliskuuta 1998

KPMG Wideri Oy Ab

Paavo Tuukkanen

KHT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet 1997

■ Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Keski-Suomen Puhelin Oy ja tytäryhtiöt Jyväsviestintä Oy ja Kestel Oy sekä Kestel Oy:n tytäryhtiö Yomi Media Oy (Kestel Oy:n omistus 95 %).

Kestel Oy on ollut konsernissa emoyhtiön perustamana vuodesta 1990, Jyväsviestintä Oy vuodesta 1992 ja Yomi Media Oy vuodesta 1996. Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelmänä. Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden sisäiset tuotot ja kulut sekä keskinäiset saamiset ja velat.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen.

■ Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen välittömään hankintamenuon arvostettuna vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina. Suunnitelman mukaisia poistoja laskettaessa käytetään seuraavia taloudellisia pitoaikoja:

Rakennukset	25 vuotta
Verkko ja keskuslaitteet	10 vuotta
Koneet ja kalusto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta

Suunnitelmapoistojen ja kirjanpidossa tehtyjen poistojen erotus esitetään tuloslaskelmassa poistoeron muutoksena sekä kumulatiivisena taseen vastattavissa kertyneenä poistoerona.

■ Vaihto- ja käyttöomaisuusvarasto

Vaihto-omaisuuteen on aktivoitu verottomana niiden tilaajalaitteiden ja tarvikkeiden hankintamenu, jotka tulevat liiketoiminnan yhteydessä luovutettavaksi asiakkaan käyttöön sellaisenaan tai välittömästi kulutettavaksi tele- ja muun liiketoiminnan yhteydessä.

Käyttöomaisuusvarastoon on aktivoitu siirtoverkoston ja keskuslaitteiden ym. kiinteän käyttöomaisuuden rakentamiseen ja ylläpitoon käytettävät laitteet ja tarvikkeet hankintamenuon suuruisena.

■ Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan kuluksi niiden syntymisvuonna. Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan menot ovat vähäiset.

■ Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilöstön eläketurva on järjestetty kotimaisissa vakuutusyhtiöissä. Konsernin vähäinen kattamaton eläkevastuu on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

■ Välittömät verot

Tuloslaskelmaan on välittöminä veroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden varausten muutoksilla vähennettyä tulosta vastaavat verot. Varauksiin liittyvää verovelkaa ei ole kirjattu.

■ Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

KSP-YHTIÖT

■ Tuloslaskelma (1000 mk)

	1997	%	1996	%
1 Liikevaihto	159699	100,0	146070	100,0
2 Muut liiketoiminnan tuotot	2637		2139	
Kulut:				
Aineet, tarvikkeet, tavarat				
4 Ostot tilikauden aikana	20506		19439	
4 Varastojen lisäys (-), vähennys (+)	-372		-159	
4 Ulkopuoliset palvelut	7409		6708	
3 Henkilöstökulut	50159		49218	
4 Vuokrat	4193		3748	
4 Muut kulut	20920		19469	
Kulut yhteensä	102815	-64,4	98423	-67,4
Käyttökate	59522	37,3	49786	34,1
5 Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	37894	23,7	34303	23,5
Liikevoitto	21628	13,5	15483	10,6
6 Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot	847		401	
Korkotuotot	908		589	
Korkokulut	-1367		-1809	
Muut rahoituskulut	-3271		0	
Yhteensä	-2888		-818	
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	18740	11,7	14665	10,0
8 Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-12528		-14086	
9 Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2220		2200	
10 Välittömät verot	1844		0	
Tilikauden voitto	6588	4,1	2780	1,9

KSP-YHTIÖT

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

KSP-YHTIÖT

KSP-YHTIÖT

■ Tase Vastaavaa (1000 mk)

1997 % 1996 %

Tuloslaskelma

11 Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Tase

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Muut pitkävaikutteiset menot

2778

3107

5885

2159

3386

5546

2

2

Vastaavaa

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Rakennukset ja rakennelmat

Koneet ja kalusto

Keskeneräiset työt

4050

49873

163035

5976

222934

3391

51659

148903

7798

211751

74

75

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Käyttöomaisuusarvopaperit

8921

3

8475

3

Keski-Suomen Puhelin Oy

12 Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Tuloslaskelma

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

3536

1

3164

1

Tase

Saamiset

Myyntisaamiset

Lainasaamiset

Siirtosaamiset

30263

224

5584

36071

30634

457

4614

35706

12

13

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahat ja pankkisaamiset

24136

8

17884

6

301484

100

282525

100

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

KSP-YHTIÖT

■ Tase Vastattavaa (1000 mk)

	1997	%	1996	%
13 Oma pääoma				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	26512		636	
Vararahasto	93819		73243	
	120331	40	73879	26
Vapaa oma pääoma				
Liittymismaksurahasto	37681		34425	
Kertyneet voittovarot	4005		1225	
Tilikauden voitto	6588		2780	
	48273	16	38430	14
	168605	55	112309	40
14 Varaukset				
Kertynyt poistoero	67342	22	54814	19
Vapaaehtoiset varaukset	0		2220	1
15 Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	2000		3000	
Eläkelainat	18741		21191	
Muut lainat	10767		57833	
	31508	10	82024	29
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	1000		1000	
Eläkelainat	2185		1766	
Ostovelat	11819		9723	
Siirtovelat	17614		17832	
Muut lyhytaikaiset velat	1411		836	
	34029	11	31157	11
	301484	100	282525	100

KSP-YHTIÖT

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

KSP-YHTIÖT

KSP-YHTIÖT

■ Rahoituslaskelma (1000 mk)

1997

1996

Tuloslaskelma

Varojen hankinta

Tase

Tulorahoitus

Käyttökate

Rahoitustuotot ja -kulut

Satunnaiset erät

Verot

59522

-2888

0

-1844

54790

49786

-818

0

0

48968

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Pääomarahaus

Osake- ja liittymismaksut

Käyttöomaisuuden myynti

Pitkäaikaisten velkojen lisäys

49708

198

0

49906

32740

801

0

33541

Keski-Suomen Puhelin Oy

104695

82510

Tuloslaskelma

Varojen käyttö

Tase

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Arvostuserien muutos

Pitkäaikaisten velkojen vähennys

Nettokäyttöpääoman muutos

50061

0

50516

100577

4118

104695

32134

0

33350

65484

17026

82510

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Nettokäyttöpääoman muutos

Rahoitusomaisuus: lisäys + / vähennys -

Vaihto-omaisuus: lisäys + / vähennys -

Lyhytaikainen vieras pääoma: vähennys + / lisäys -

6618

372

-2872

4118

5098

-611

12538

17026

Tilinpäätöksen liitetiedot

	1997	1996
1 Liikevaihto	113588	107395
2 Muut liiketoiminnan tuotot	3288	2828
Kulut:		
Aineet, tarvikkeet, tavarat		
4 Ostot tilikauden aikana	12713	13942
4 Varastojen lisäys (-), vähennys (+)	238	-1367
4 Ulkopuoliset palvelut	3441	2679
3 Henkilöstökulut	34371	35818
4 Vuokrat	3795	3838
4 Muut kulut	13477	13749
Kulut yhteensä	68035	68658
Käyttökate	48840	41565
5 Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	31475	28790
Liikevoitto	17366	12775
6 Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	847	401
Korkotuotot	1376	1377
Korkokulut	-1510	-1902
Muut rahoituskulut	-3271	0
Yhteensä	-2557	-123
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	14808	12652
7 Satunnaiset tuotot ja kulut:		
Satunnaiset tuotot	2100	1952
Satunnaiset kulut	-2700	0
Yhteensä	-600	1952
Voitto ennen varauksia ja veroja	14208	14603
8 Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-9842	-14369
9 Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2220	2200
10 Välittömät verot	1844	0
Tilikauden voitto	4742	2434

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

		1997	1996
Tuloslaskelma			
Tase			
Vastaavaa			
Vastattavaa			
Rahoituslaskelma			
Keski-Suomen Puhelin Oy			
Tuloslaskelma			
Tase			
Vastaavaa			
Vastattavaa			
Rahoituslaskelma			
	11 Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	2661	2035
	Muut pitkävaikutteiset menot	2783	2928
		5444	4963
	Aineelliset hyödykkeet		
	Maa- ja vesialueet	4050	3391
	Rakennukset ja rakennelmat	49873	51659
	Koneet ja kalusto	138275	131407
	Keskeneräiset hankinnat	5976	7752
		198174	194209
	Käyttöomaisuusarvopaperit	19121	18866
	12 Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
	Vaihto-omaisuus		
	Aineet ja tarvikkeet	813	1051
	Saamiset		
	Myyntisaamiset	27052	26748
	Lainasaamiset	10047	2765
	Siirtosaamiset	6717	6720
		43816	36233
	Rahat ja pankkisaamiset	22376	17700
		289745	273022

	1997	1996
13 Oma pääoma		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	26462	586
Vararahasto ja osakemaksutili	94125	73549
	120587	74135
Vapaa oma pääoma		
Liittymismaksurahasto	26777	25643
Kertyneet voittovarot	6776	4342
Tilikauden voitto	4742	2434
	38296	32419
	158883	106554
14 Varaukset		
Kertynyt poistoero	64462	54620
Vapaaehtoiset varaukset	0	2220
15 Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	2000	3000
Eläkelainat	18741	21191
Muut lainat	13555	59237
	34296	83428
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1000	1000
Eläkelainat	2185	1766
Ostovelat	10604	7683
Siirtovelat	17331	14587
Muut lyhytaikaiset velat	983	1163
	32103	26199
	289745	273022

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

■ Tilinpäätöksen liitetiedot (1000 mk)

	konserni		emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
1. Liikevaihto				
Keski-Suomen Puhelin Oy	113588	107395	113588	107395
Kestel Oy	47556	42106	-	-
Jyväsviestintä Oy	6199	5629	-	-
Yomi Media Oy	5259	1800	-	-
Konsernin liikevaihto yhteensä	159699	146070	-	-
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokratuotot	594	466	1307	1271
Muut tuotot	2043	1673	1981	1557
Yhteensä	2637	2139	3288	2828
3. Henkilöstökulut				
Palkat	40571	39423	28791	29310
Hallitus ja toimitusjohtaja	1485	1289	579	559
Eläkekulut	123	188	123	188
Muut henkilöstösivukulut	12812	13140	9266	10135
Yhteensä	54991	54040	38759	40191
Aktivoitu	4832	4822	4388	4373
Tuloslaskelmassa	50159	49218	34371	35818
Luontoisedut	440	563	207	280
Palkat ja luontoisedut yhteensä	50599	49781	34578	36098
4. Kulut				
Aineet, tarvikkeet, tavarat				
Ostot tilikauden aikana	20506	19439	12713	13942
Varastojen lisäys(-), vähennys(+)	-372	-159	238	-1367
Ulkopuoliset palvelut	7409	6708	3441	2679
Vuokrat	4193	3748	3795	3838
Henkilöstökulut	50159	49218	34371	35818
Muut kiinteät kulut	20920	19469	13477	13749
Kulut yhteensä	102815	98423	68035	68658
5. Poistot				
Muut pitkävaikutteiset menot	1056	1163	998	1071
Rakennukset ja rakennelmat	3406	3411	3406	3411
Verkko, keskuskeskukset ja telelaitteet	25387	27033	25387	22776
Koneet ja kalusto	8045	2697	1684	1533
Yhteensä	37894	34303	31475	28790
Poistoeron kasvu	12528	14086	9842	14369
Poistot yhteensä	50422	48389	41317	43159
6. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot	847	401	847	401
Korkotuotot	908	589	1376	1377
Korkokulut	-1367	-1809	-1510	-1902
Muut rahoituskulut osakeannista	-3271	0	-3271	0
Yhteensä	-2888	-818	-2557	-123
7. Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	0	0	2100	1952
Satunnaiset kulut	0	0	-2700	0
Yhteensä	0	0	-600	1952
Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja rahoituskulut				
Konserniyhtiöiltä saadut korkotulot	728	970	499	821
Konserniyhtiöille maksetut korkokulut	728	970	143	95
8. Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-12528	-14086	-9842	-14369
9. Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2220	2200	2220	2200
10. Välittömät verot	1844	0	1844	0

KSP-YHTIÖT

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

11. Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot

	Aineettomat oikeudet				
	Hankintameno 1.1.	2170	1760	2035	1760
	Lisäykset	631	410	626	274
Tuloslaskelma	Vähennykset	0	0	0	0
	Hankintameno	2801	2170	2661	2035
	Kertynyt sumupoisto 1.1.	11	0	0	0
Tase	Luovutusten kertynyt sumupoisto	0	0	0	0
	Sumupoisto	13	11	0	0
	Kertynyt sumupoisto	24	11	0	0
Vastaavaa	Kirjanpitoarvo 31.12.	2778	2159	2661	2035
	Muut pitkävaikutteiset menot				
	Hankintameno 1.1.	11337	10739	11007	10596
	Lisäykset	1037	815	869	411
Vastattavaa	Vähennykset	0	0	0	0
	Siirto käyttöomaisuusryhmästä toiseen	0	217	0	0
	Hankintameno	12374	11337	11877	11007
Rahoituslaskelma	Kertynyt sumupoisto 1.1.	8167	7047	8079	7009
	Luovutusten kertynyt sumupoisto	0	0	0	0
	Sumupoisto	1099	1120	1014	1071
	Kertynyt sumupoisto	9266	8167	9093	8079
Keski-Suomen Puhelin Oy	Kirjanpitoarvo 31.12.	3107	3386	2783	2928
	Kokonais- ja suunnitelma-				
	poistojen erotus 1.1.	-1 633	-1 645	-1 633	-1 645
Tuloslaskelma	Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	108	11	88	11
	Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	0	0	0	0
	Kokonais- ja suunnitelma-				
	poistojen kertynyt erotus 31.12.	-1 531	-1 633	-1 545	-1 633
Tase	Maa ja vesialueet				
	Hankintameno 1.1.	3391	2779	3391	2779
	Lisäykset	658	612	658	612
Vastaavaa	Vähennykset	0	0	0	0
	Hankintameno	4050	3391	4050	3391
	Rakennukset ja rakennelmat				
	Hankintameno 1.1.	106577	105759	106577	105759
	Lisäykset	1604	818	1604	818
Vastattavaa	Vähennykset	0	0	0	0
	Hankintameno	108181	106577	108181	106577
Rahoituslaskelma	Kertynyt sumupoisto 1.1.	54918	51508	54918	51508
	Luovutusten kertynyt sumupoisto	0	0	0	0
	Sumupoisto	3390	3411	3390	3411
	Kertynyt sumupoisto	58308	54918	58308	54918
	Kirjanpitoarvo 31.12.	49873	51659	49873	51659
	Kokonais- ja suunnitelma-				
	poistojen erotus 1.1.	14256	14858	14256	14858
	Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	3	0	3	0
	Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	0	602	0	602
	Kokonais- ja suunnitelma-				
	poistojen kertynyt erotus 31.12.	14258	14256	14258	14256
	Koneet ja kalusto				
	Hankintameno 1.1.	566091	532203	527096	499434
	Lisäykset	47480	34292	33940	27663
	Vähennykset	224	621	0	0
	Siirto käyttöomaisuusryhmästä toiseen	0	217	0	0
	Hankintameno	613346	566091	561036	527096
	Kertynyt sumupoisto 1.1.	416971	387210	395690	371380
	Luovutusten kertynyt sumupoisto	52	0	0	0
	Sumupoisto	33392	29761	27071	24309
	Kertynyt sumupoisto	450311	416971	422761	395690
	Kirjanpitoarvo 31.12.	163035	148903	138275	131407
	Kokonais- ja suunnitelma-				
	poistojen erotus 1.1.	42193	27743	41998	27038
	Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	12423	14976	9751	14960
	Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	0	526	0	0
	Kokonais- ja suunnitelma-				
	poistojen kertynyt erotus 31.12.	54616	42193	51749	41998
Tilinpäätöksen liitetiedot					

Keskeneräiset käyttöomaisuusinvestoinnit				
Hankintameno 1.1.	7798	13624	7752	13624
Lisäykset	0	45	0	0
Vähennykset	1822	5872	1776	5872
Kirjanpitoarvo 31.12.	5976	7798	5976	7752
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen erotus 1.1.	54814	40728	54620	40251
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	12528	14369	9842	14971
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	0	283	0	602
Kokonais- ja suunnitelma-				
poistojen kertynyt erotus 31.12.	67342	54814	64462	54620
Käyttöomaisuusarvopaperit				
Hankintameno 1.1.	8475	7636	18866	12036
Lisäykset	447	839	255	6830
Vähennykset	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	8921	8475	19121	18866
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	237741	225771	222739	218038

Emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet

	kpl	osuus-%	nimellis- arvo	kirjanpito- arvo
Ulkopuolinen omistus				
Asunto Oy Emännäntie, JKL	1600	39	80	81
Finnet-Media Oy, HKI	94	31	94	94
Huhtakeskus Oy, JKL	564	56	56	951
Jyväskylän Teknologikeskus, JKL	10	18	100	100
Kaukoverkko Ysi Oy, HKI	29	29	29	29
Luottokunta, HKI	1	00	1	1
Osakeyhtiö Harjutalo 10, JKL	2	03	0	1
Oy Datatie Ab, HKI	17	15	85	290
Oy Finnet International Ab, HKI	56	16	560	560
Oy Heltel Ab, HKI	7	22	70	105
Oy Omnitele Ab, HKI	29	24	29	29
Oy Radiolinja Ab, HKI				
A-sarja	519	16	2595	2595
L-sarja	643	26	3215	3215
Jyväskylän Seudun Paikallisradio Oy, JKL	250	127	100	100
Finnet Logistiikka Oy, HKI	46	30	51	52
Suomen Keltaiset Sivut Oy, HKI	4	07	20	35
Yhteensä			7085	8238
Tytäryhtiöosakkeet				
Kestel Oy, JKL	600	100	8000	8000
Jyväsviestintä Oy, JKL	2400	100	2400	2883
Yhteensä			10400	10883
Kaikki yhteensä			17485	19121
Kestel Oy:n omistus Yomi Media Oy:stä				
Kestel Oy	950	95	950	950
Vähemmistöosuus	50	5	50	50
	1000	100	1000	1000

Vähemmistöosuutta ei ole vähennetty konsernitilinpäätöksessä.

Konsernin vähäinen ristiinomistus on muodostunut siksi, että puhelimen käyttö tytäryhtiöissä ei olisi muuten mahdollista kuin omistuksen kautta.

KSP-YHTIÖT

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Tuloslaskelma

Tase

Vastaavaa

Vastattavaa

Rahoituslaskelma

Tilinpäätöksen liitetiedot

Käyttöomaisuuden verotusarvot

Tuloslaskelma

Maa-alueet	8222	7877	8222	7877
Rakennukset ja rakennelmat	35480	36075	35480	36075
Yhteensä	43702	43953	43702	43953

Tase

Konsernisaamiset ja velat

Vastaavaa

Konsernisaamiset	22100	8965	13637	5722
Konsernivelat				
Lyhytaikainen	7693	4521	3558	307
Pitkäaikainen	14407	4444	2788	2127
Yhteensä	22100	8965	6346	2433

Vastattavaa

12. Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	3536	3164	813	1051
----------------------	------	------	-----	------

Rahoituslaskelma

13. Oma pääoma

Keski-Suomen Puhelin Oy

Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	26512	636	26462	586
Muu sidottu pääoma	93819	73243	94125	73549
Sidottu pääoma yhteensä	120331	73879	120587	74135
Vapaa oma pääoma				
Liittymismaksurahasto	37681	34425	26777	25643
Edellisten tilikausien tulos	4005	1225	6776	4342
Tilikauden tulos	6588	2780	4742	2434
Vapaa oma pääoma yhteensä	48273	38430	38296	32419
Oma pääoma yhteensä	168605	112309	158883	106554

Tuloslaskelma

Tase

14. Varaukset

Vastaavaa

Kertynyt poistoero	67342	54814	64462	54620
Siirtymävaraus	0	2220	0	2220
Varaukset yhteensä	67342	57034	64462	56840

Vastattavaa

15. Vieras pääoma

Rahoituslaskelma

Pitkäaikainen korollinen pääoma				
Korollinen vieras pääoma	20741	24191	23529	26318
Koroton tilaajalaina	10767	57833	10767	57110
Pitkäaikainen yhteensä	31508	82024	34296	83428
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Koroton vieras pääoma	30843	27555	28918	22271
Korollinen vieras pääoma	3185	3602	3185	3928
Lyhytaikainen yhteensä	34029	31157	32103	26199
Vieras pääoma yhteensä	65537	113181	66399	109627
Korollinen vieras pääoma yhteensä	23927	27793	26715	30245

Tilinpäätöksen liitetiedot

Pitkäaikaisten lainojen lyhennysohjelma

Eläkelaina	21191	Maksetaan loppuun vuonna 2002
Pankkilaina	3000	Maksetaan loppuun vuonna 2000

16. Vastuut

Eläkesitovastuu	1325	1352	864	891
Leasing-sopimus	2013	3879	2011	3879
Työttömyyseläkevastuu, joka jakautuu usealle tulevalle vuodelle	550	1200	550	1200
Yhteensä	3888	6431	3425	5970

17. Velan vakuudeksi annetut kiinnitykset ja takaukset

Kiinnitykset lainojen vakuutena	32520	36220	32520	36220
---------------------------------	-------	-------	-------	-------

Tilintarkastuskertomus

■ Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiön osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Keski-Suomen Puhelin Osakeyhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Tarkastuksemme perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä ja puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että emoyhtiön tilinpäätös, joka osoittaa voittoa 4.742.401,95 mk ja konsernitilinpäätös, joka osoittaa voittoa 6.587.522,51 mk, on laadittu kirjanpitolain sekä ti-

linpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamattamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Jyväskylä 13. maaliskuuta 1998

KPMG WIDERI OY AB

Paavo Tuukkanen
KHT

Tunnusluvut

1993 1994 1995 1996 1997

Konsemin taloudellinen kehitys

Tuloslaskelman tietoja

Liikevaihto, Mmk	1035	1168	1237	1461	1597
Liikevaihdon muutos, %	39	140	59	181	93
Käyttökate, Mmk	347	427	392	498	595
% liikevaihdosta	338	365	31,6	34,1	37,3
Liikevoitto, Mmk	58	88	56	155	21,6
% liikevaihdosta	49	75	40	105	13,5
Tulos ennen satunnaiseriä, Mmk	-0,1	47	50	147	18,7
% liikevaihdosta	00	66	40	100	11,7
Tulos ennen varauksia ja veroja, Mmk	-0,1	47	50	147	18,7
% liikevaihdosta	00	66	40	100	11,7
Poistot Evl maksimista, %	85,4	96,6	77,3	97,3	99,6

Taseen tietoja

Taseen loppusumma, Mmk	2584	2596	281,0	2825	301,5
Oma pääoma, Mmk	61,1	61,7	768	1123	168,6
Vieras pääoma yhteensä, Mmk	1627	1554	159,1	113,1	65,5
Tilajalainan osuus, Mmk	1044	1008	88,3	57,8	10,8
Lainat rahoituslaitoksilta, Mmk	272	250	27,1	24,1	20,7
Lyhytaikainen, Mmk	31,1	29,6	43,7	31,2	34,0
Bruttoinvestoinnit, Mmk	35,6	48,8	53,2	32,4	50,1
% liikevaihdosta	34,7	41,7	43,0	22,1	31,3

Tunnuslukuja

Sijoitetun pääoman tuotto-%	1,1	41	26	64	89
Oman pääoman tuotto-%	-0,1	76	44	101	83
Omavaraisuusaste-%	389	401	434	599	783
Quick Ratio	18	16	1,1	1,7	18
Henkilökunta keskimäärin	236	224	244	257	264
Osingonjako, Mmk					(1) 21

Osakekohtaisia tunnuslukuja

Tulos/osake, mk				55,40	63,90
Osinko/osake, mk					(1) 8,00
Osinko/tulos, %					(1) 12,5
Osinkotuotto, %					(1) 09
Omapääoma/osake, mk				640,00	891,60
Hinta/voitto-suhde (P/E)					142
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä	56208	57483	58344	264619	264619
Osakkeiden lukumäärä	56208	57483	58344	58642	264619
Osakkeen kurssi 31.12.1997, mk					930,00
Osakekannan markkina-arvo, Mmk					246,1
Osakkeiden vaihto, kpl					148082
Osakkeiden vaihto, %					71,9%

(1) hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}}$$
(keskimäärin vuoden aikana)

Oman pääoman tuotto, %

$$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{varaukset (1)} + \text{vähemmistöosuus}}$$
(keskimäärin vuoden aikana)

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{varaukset (1)} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Tulos / osake

$$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot} - \text{vähemmistöosuus}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin}}$$

Osinko / tulos, %

$$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}}$$

Osinkotuotto, %

$$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakkeen pörssi kurssi 31.12.}}$$

Oma pääoma / osake

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{varaukset (1)}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$$

P/E-luku

$$\frac{\text{Oikaistu kurssi 31.12.}}{\text{Tulos / osake}}$$

Osakekannan markkina-arvo

Osakemäärä x kaupantekokurssi 31.12.

Osakkeiden vaihto, %

$$\frac{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä kauden aikana}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä kauden aikana}}$$

(1) Varauksiin luetaan kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset. Lykättyä verovelkaa ei ole erotettu. Varaukset muodostuvat pääosin poistoerosta.

Tietoja osakkeista

Yhtiön kaupparekisteriin merkitty osakepääoma on 26.461.900 markkaa. Yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 11.728.400 markkaa ja enimmäispääoma 46.913.600 markkaa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

Osakkeiden nimellisarvo on 100 markkaa. Osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjan osakkeisiin siten, että A-sarjan osakkeita on 205.977 kappaletta ja K-sarjan osakkeita 58.642 kappaletta. A-sarjan osakkeella on yhtiökokouksessa 1 ääni osaketta kohti ja K-sarjan osakkeella on yhtiökokouksessa 20 ääntä osaketta kohti. A-sarjan osakkeilla on osinkoetuus. A-osake on sijoitusosake ja K-osake on puhe- ja liittymään oikeuttava osake.

Keski-Suomen Puhelin Oy:n A-osake otettiin noteerattavaksi Helsingin Arvopaperipörssiin

meklarilistalle 28.4.1997. Vuoden 1997 aikana yhtiön osakkeita vaihdettiin pörssissä yhteensä 148.082 kappaletta, mikä vastaa 71,9 % A-osakekannasta. Kauden alin noteeraus oli 500,00 markkaa ja ylin 990,00 markkaa. Osakkeiden yhteenlaskettu vaihto Helsingin Arvopaperipörssissä vuonna 1997 oli 90.593.209 markkaa. Vuoden 1997 viimeisen päivän kurssi oli 930,00 markkaa, jolla hinnalla yhtiön markkina-arvo oli 246,1 miljoonaa markkaa.

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistavat Keski-Suomen Puhelin Oy:n osakkeita yhteensä 17 kappaletta eli 0,01 % osakekannasta ja 0,01 % äänivallasta.

Yhtiö ei ole laskenut liikkeelle optiotodistuksia eikä vaihtovelkakirjalainoja. Hallituksella ei ole voimassa olevia osakepääoma-, optio- ja/tai vaihtovelkakirjalainavaltuuksia.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1997

	K-osakkeet	A-osakkeet	Yhteensä	Osuus % osakkeista	Äänimäärä	Osuus % äänimäärästä
Suomen valtio	744	2356	3100	12	17236	13
Jyväskylän kaupunki	621	1752	2373	09	14172	10
Sijoitusrahasto Evi Select	0	10635	10635	40	10635	08
Jyväskylän maalaiskunta	258	1066	1324	05	6226	05
Odin Förvaltning As	0	5850	5850	22	5850	04
Norvestia Oy Ab	0	5600	5600	21	5600	04
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	170	645	815	03	4045	03
Jyväskylän kaupunkiseurakunta	145	601	746	03	3501	03
Telecom Finland Oy	149	411	560	02	3391	02
Osuuskauppa Keskimaa	142	347	489	02	3187	02
Suurimmat yhteensä	2229	29263	31492	11,9	73843	53

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.1997

Osakkeita kpl	Omistajat lkm	%-osuus
1-10	48886	98,1
11-100	802	1,6
> 101	124	0,3
Yhteensä	49812	100,0

Omistajaryhmät 31.12.1997

	K-osakkeet	A-osakkeet	Yhteensä
Kotitaloudet	46162	99576	145738
Yritykset ja yhteisöt	12480	94822	107302
Rekisteröimättömät		11579	11579
Yhteensä	58642	205977	264619